

Διοικητικό Δίκαιο

Η τοπική αυτοδιοίκηση

Αν. Καθηγήτρια Ευγ. Β. Πρεβεδούρου
Νομική Σχολή Α.Π.Θ.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons.
- Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδειας χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης» έχει χρηματοδοτήσει μόνο τη αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

Εισαγωγικές παρατηρήσεις

Εποπτεία του κράτους επί των ΟΤΑ

- Η εποπτεία (επί πράξεων και προσώπων) ασκείται από την αποκεντρωμένη διοίκηση. Όχι όμως από τον Γενικό Γραμματέα αλλά από την Αυτοτελή Υπηρεσία Ελέγχου, με επικεφαλής τον Ελεγκτή Νομιμότητας, θεσμός που, ακόμη, δεν έχει αρχίσει να ισχύει.
- Εποπτεία επί των πράξεων των οργάνων των ΟΤΑ: άρθρα 225-227 ν. 3852/2010. α) Υποχρεωτικός έλεγχος νομιμότητας (225), β) αυτεπάγγελτος έλεγχος νομιμότητας (226) και γ) η άσκηση ειδικής διοικητικής προσφυγής (227). Περιπτώσεις, παραδείγματα και ανάλυση. Αφορά αποκλειστικά έλεγχο νομιμότητας.
- Εποπτεία επί των προσώπων που συγκροτούν τα αιρετά όργανα των ΟΤΑ: διαδικασία επιβολής κυρώσεων και ποινές. Η διοικητική εποπτεία που ασκείται επί των προσώπων που συγκροτούν τα όργανα των ΟΤΑ έχει πειθαρχικό χαρακτήρα και συνίσταται στην επιβολή των πειθαρχικών ποινών της αργίας έως 6 μηνών και της έκπτωσης για παράβαση των καθηκόντων τους ή υπέρβαση της αρμοδιότητάς τους από βαρεία αμέλεια Για την επιβολή των πειθαρχικών ποινών απαιτείται σύμφωνη γνώμη συμβουλίου που απαρτίζεται, κατά κύριο λόγο, από δικαστές. Γενικά, σε όλη τη διαδικασία απονέμονται πολλές αρμοδιότητες στον Ελεγκτή Νομιμότητας.
- Αν κάναμε αποτίμηση του συστήματος, θα λέγαμε ότι υπάρχει σοβαρή προσπάθεια για την άσκηση εποπτείας από αυτοτελείς αρχές.

Η τοπική αυτοδιοίκηση: εισαγωγικά

- Άρθρο 102 παρ. 1 Συντάγματος:
«1. Η διοίκηση των τοπικών υποθέσεων ανήκει στους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης πρώτου και δεύτερου βαθμού. Υπέρ των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης συντρέχει τεκμήριο αρμοδιότητας για τη διοίκηση των τοπικών υποθέσεων. Νόμος καθορίζει το εύρος και τις κατηγορίες των τοπικών υποθέσεων, καθώς και την κατανομή τους στους επί μέρους βαθμούς. Με νόμο μπορεί να ανατίθεται στους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης η άσκηση αρμοδιοτήτων που συνιστούν αποστολή του Κράτους.»

Έννοια τοπικής υπόθεσης και ειδικότερα θέματα

- Η «τοπική υπόθεση» αντιδιαστέλλεται προς την «υπερτοπική» ή «κρατική» υπόθεση.
- Δεν καθορίζεται από το Σύνταγμα ούτε ποιες ειδικότερες υποθέσεις θεωρούνται τοπικές ούτε τα σχετικά κριτήρια χαρακτηρισμού.
- Δεν υπάρχουν σαφή κριτήρια ούτε για το χαρακτηρισμό μιας υπόθεσης ως «τοπικής» ούτε για τον καταμερισμό μιας «τοπικής υπόθεσης» ανάμεσα στην τοπική αυτοδιοίκηση α' και β' βαθμού.
- Έχει προταθεί το λεγόμενο «**κριτήριο συνεπειών**» που προκύπτουν από την άσκηση μιας αρμοδιότητας, προκειμένου να καθοριστεί το περιεχόμενο της έννοιας.
- Ο νομοθέτης μπορεί να χαρακτηρίσει μία υπόθεση τοπική και άλλοτε την ίδια υπόθεση κρατική.
- Ωστόσο, δεν μπορεί να περιορίσει δραστικά τις αρμοδιότητες των ΟΤΑ. Οι επιλογές του υπόκεινται στον οριακό ακυρωτικό έλεγχο του ΣτΕ. Περιπτωσιολογία.
- Η αρχή της εγγύτητας και αρχή της επικουρικότητας.

Αυτοτέλεια και έλεγχος των ΟΤΑ

- Άρθρο 102 παρ. 2 Συντάγματος:
«2. Οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης έχουν διοικητική και οικονομική αυτοτέλεια. Οι αρχές τους εκλέγονται με καθολική και μυστική ψηφοφορία, όπως νόμος ορίζει.»
  - Έννοια αυτοτέλειας: οι ΟΤΑ καταρτίζουν δικούς τους προϋπολογισμούς.
- Άρθρο 102 παρ. 4 Συντάγματος:
«4. Το Κράτος ασκεί στους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης εποπτεία που συνίσταται αποκλειστικά σε έλεγχο νομιμότητας και δεν επιτρέπεται να εμποδίζει την πρωτοβουλία και την ελεύθερη δράση τους. Ο έλεγχος νομιμότητας ασκείται, όπως νόμος ορίζει. Πειθαρχικές ποινές στα αιρετά όργανα της τοπικής αυτοδιοίκησης, εκτός από τις περιπτώσεις που συνεπάγονται αυτοδικαίως έκπτωση ή αργία, επιβάλλονται μόνο ύστερα από σύμφωνη γνώμη συμβουλίου που αποτελείται κατά πλειοψηφία από τακτικούς δικαστές, όπως νόμος ορίζει.»
- Άρθρο 102 παρ. 3 Συντάγματος:
«3. Με νόμο μπορεί να προβλέπονται για την εκτέλεση έργων ή την παροχή υπηρεσιών ή την άσκηση αρμοδιοτήτων των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης αναγκαστικοί ή εκούσιοι σύνδεσμοι οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης που διοικούνται από αιρετά όργανα.»

Βαθμοί ΟΤΑ

- Α' Βαθμός Τοπικής Αυτοδιοίκησης
  - Ιστορική και νομοθετική εξέλιξη: η ανάγκη για μεγαλύτερες αυτοδιοικητικές μονάδες.
  - Οργάνωση και διαίρεση των Δήμων.
  - Αρμοδιότητες.
  - Όργανα των Δήμων.
  - Οικονομικά των Δήμων.
  - ΝΠΔΔ και ΝΠΙΔ των Δήμων.
- Β' Βαθμός Τοπικής Αυτοδιοίκησης
  - Οι περιφέρειες.
  - Δεν ασκούν καμία εποπτεία επί των Δήμων.
  - Αρμοδιότητες.

Σημείωμα Αναφοράς

Copyright Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Πρεβεδούρου Ευγενία.
«Διοικητικό Δίκαιο (Γενικό Μέρος). Η τοπική αυτοδιοίκηση». Έκδοση: 1.0.
Θεσσαλονίκη 2014. Διαθέσιμο από τη δικτυακή διεύθυνση:
<http://eclass.auth.gr/courses/OCRS329/>.

Σημείωμα Αδειοδότησης

Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά - Παρόμοια Διανομή [1] ή μεταγενέστερη, Διεθνής Έκδοση. Εξαιρούνται τα αυτοτελή έργα τρίτων π.χ. φωτογραφίες, διαγράμματα κ.λ.π., τα οποία εμπεριέχονται σε αυτό και τα οποία αναφέρονται μαζί με τους όρους χρήσης τους στο «Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων».

Ο δικαιούχος μπορεί να παρέχει στον αδειοδόχο ξεχωριστή άδεια να χρησιμοποιεί το έργο για εμπορική χρήση, εφόσον αυτό του ζητηθεί.

[1] <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

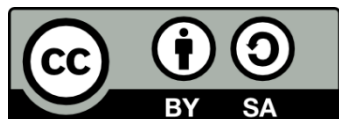

Τέλος Ενότητας

Επεξεργασία: Β. Τσιγαρίδας

Θεσσαλονίκη, 29.05.2014

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Σημειώματα

Σημείωμα Ιστορικού Εκδόσεων Έργου

Το παρόν έργο αποτελεί την έκδοση 1.0.

Διατήρηση Σημειωμάτων

Οποιαδήποτε αναπαραγωγή ή διασκευή του υλικού θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει:

- το Σημείωμα Αναφοράς
- το Σημείωμα Αδειοδότησης
- τη δήλωση Διατήρησης Σημειωμάτων
- το Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων (εφόσον υπάρχει)

μαζί με τους συνοδευόμενους υπερσυνδέσμους.

